

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.J. Veerman (CDA)

(d.d. 22 januari 2026)

Nummer
4337

Onderwerp
Van zachte naar harde plancapaciteit - haalbaarheid woningbouwopgave 2030

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

In de stukken die Provinciale Staten van Gedeputeerde Staten ontvangen over woningbouw en ruimte wordt herhaaldelijk gesteld dat er voldoende plannen zijn. Dit lijkt te kloppen wanneer alle zachte plannen worden meegeteld. Tegelijkertijd blijkt dat deze zachte plannen moeilijk 'opgehard' kunnen worden, om de term uit de beleidsevaluatie wonen te gebruiken. Zonder een succesvolle opschaling van het aantal harde plannen – door zachte plannen daadwerkelijk om te zetten naar harde plannen – zullen de doelen voor 2030 en de periode daarna, die al snel dichterbij komen, niet worden gehaald.

1. *Hoe interpreteert het college van Gedeputeerde Staten de conclusie uit de beleidsevaluatie wonen dat de woningbouwdoelen niet worden gehaald omdat zachte plancapaciteit onvoldoende door ontwikkelt naar harde plancapaciteit?*

Antwoord

Het college van Gedeputeerde Staten is het eens met de conclusie uit de beleidsevaluatie wonen dat er meer zachte plannen hard gemaakt moeten worden om doelstellingen te halen.

2. *In welke mate lukt het wél om zachte plannen op te harden binnen de termijn die voor de bouwopgaven staat? Is er ook sprake van zachte plannen die niet realiseerbaar zijn maar wel in de zachte plancapaciteit worden meegerekend? Zo ja, hoe wenst het college van Gedeputeerde Staten hiermee om te gaan en welke maatregelen worden genomen om de plancapaciteit realistischer te maken?*

Antwoord

Er zijn vele redenen waarom een woningbouwplan in de vertraging kan komen en daardoor niet van een planologisch-juridische zachte naar een harde status komt. Concreet kan bijvoorbeeld worden gedacht aan stikstof, netcongestie, juridische procedures bij de Raad van State, gebrek aan middelen bij woningcorporaties, gebrek aan ambtelijke capaciteit en andere woningbouwvoorwaarden. Ook kan het zijn dat de planologisch-juridische vaststelling van een omgevingsplan voor het woningbouwplan tegelijk plaatsvindt met de aanvraag van een vergunning. Dan kan er vrij snel na het vaststellen van een omgevingsplan voor een woningbouwplan gebouwd worden. Daarnaast zijn er ook plannen die planologisch-juridisch hard zijn, waarbij toch niet gestart wordt met de bouw van de woningen. Voor de plancapaciteit, zoals we deze onder andere aan u rapporteren, gaan we uit van de registratie door gemeenten. Zij geven aan wat de planning is voor projecten. Met ons programma Realisatie Woningbouw helpen we daar waar mogelijk door GS vastgestelde plannen tot uitvoering te brengen. Daar signaleren we welke hobbels er nog zijn en of en hoe deze weggenomen kunnen worden. Soms is dat in het plan

oplosbaar, maar soms ook niet. Soms zijn er hobbels buiten het plan, bijvoorbeeld op gebied van infrastructuur of stikstof. We streven ernaar de planlijsten zo realistisch mogelijk te krijgen. Deels gebeurt dit omdat we ambtelijk en bestuurlijk bij gemeenten het belang van goede registratie van plannen onder de aandacht brengen. Daarnaast gebeurt dit onder andere op de Regionale Versnellingstafels waar ook corporaties en marktpartijen aan tafel zitten. Door de PPM (Publiek Private Monitor) komt beter in beeld welke plannen snel kunnen en welke nog om oplossingen vragen.

3. *Worden zachte plannen die niet realiseerbaar blijken meegeteld in de zachte plancapaciteit? Zo ja, waarom gebeurt dit en zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Voor het meetellen van plannen voor de plancapaciteit volgen we de richtlijnen van het Rijk, op dezelfde manier als de andere provincies in Nederland. Het gaat om zowel harde als zachte plannen. We kunnen op basis van de geregistreerde gegevens van gemeenten niet inschatten welke plannen uiteindelijk niet te realiseren zijn. Als de realisatie afhangt van bijvoorbeeld woningbouwvoorwaarden zoals stikstof of investeringscapaciteit, proberen we oplossingen te vinden of bijvoorbeeld te lobbyen voor rijk inzet. Alleen plannen die direct strijdig zijn met provinciaal omgevingsbeleid worden niet meegeteld met de plancapaciteit in zachte plannen.

4. *Deelt het college van Gedeputeerde Staten de opvatting van het CDA dat het onverstandig is om niet (tijdig) realiseerbare plannen mee te tellen in de totale plancapaciteit? Gelieve dit antwoord de onderbouwen en daarbij aan te geven welke keuzes het college van Gedeputeerde Staten in het huidige beleid maakt.*

Antwoord

Woningbouwplannen die direct strijdig met het door PS vastgestelde provinciaal omgevingsbeleid zijn, tellen we niet mee. Bijvoorbeeld plannen die gelegen zijn in beschermde natuurgebieden of op niet te transformeren bedrijventerreinen en glastuinbouw. We tellen wel de 'reserveplannen' mee waarmee de gemeenten aan de slag zouden kunnen als andere plannen geen doorgang vinden of erg vertragen. Voor het meetellen van plancapaciteit volgen we de richtlijnen van het rijk, op dezelfde manier als de andere provincies in Nederland. Daarbij impliceert de keuze voor 130% plancapaciteit mogelijk ook dat niet alle plannen in het beoogde tempo gerealiseerd worden. De extra 'marge' van 30% kan helpen bij het opvangen van plannen die niet (tijdig) gerealiseerd kunnen worden.

5. *Verandert het percentage woningbouwplannen wanneer niet (tijdig) realiseerbare zachte plannen niet langer meegeteld zouden worden? Zo ja, kan het college van Gedeputeerde Staten een schatting geven van de implicaties die dit heeft op de woningbouwopgave tot 2030 en de woningbouwopgave vanaf 2030? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Niet realistisch is vaak een tijdsaspect. De totale plancapaciteit gaat binnen een bepaalde periode omlaag als een individueel (groot) plan in de vertraging raakt. De totale plancapaciteit blijft ongeacht de periode intact.

Denk bijvoorbeeld aan de gebiedsontwikkeling Cortelande in de gemeente Zuidplas. Bij de woondeal in 2023 stonden er nog 4.000 woningen vóór 2031 in de planning, inmiddels nog maar 900 woningen. Dit heeft o.a. te maken met bezwaar makende partijen en Raad van State-procedures die niet altijd van tevoren in te schatten zijn. Vertraging heeft invloed op de realisatie maar mede dankzij onze inzet staan de woningen er straks wel, alleen later. Het programmeren van meer (nieuwe) plannen gaat niet sneller, zeker als deze nog aan het begin van de ontwikkeling staan. Vaak hebben deze ook last van zaken als stikstof, netcongestie, trage juridische procedures, gebrek aan middelen van woningcorporaties, etc.

6. *Kan de zachte plancapaciteit opgeschoond worden door plannen die niet bijdragen aan de actuele opgaven buiten beschouwing te laten? Zo ja, wat is hiervoor nodig? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Binnen het Programma Realisatie Woningbouw van de provincie kijken we nog gedetailleerder naar de reden dat plannen stagneren en of we daarbij kunnen helpen. Plus, het 'meekijken' door corporaties en marktpartijen maakt dat de planlijsten steeds realistischer zullen worden. Daarmee wordt de plancapaciteit ook realistischer. Daarnaast is via amendement 796 gekeken waar plannen niet tot uitvoering kwamen. Achter die plannen jaagt de provincie aan of haalt ze - zo nodig van de 3 ha-kaart.

7. *Welke maatregelen heeft het college van Gedeputeerde Staten getroffen of is Gedeputeerde Staten voornemens op korte termijn te treffen om zoveel mogelijk zachte plannen om te zetten tot harde plancapaciteit?*

Antwoord

Het doel van het Programma Realisatie is het daadwerkelijk realiseren van woningen. Dit doen we door het hard maken van zachte plannen en het in aanbouw nemen van harde plannen te bevorderen, en wel via 3 pijlers: versnellen, innovatie en gebiedsontwikkeling. Aan de ene kant helpen we concreet bij stagnatie van plannen met subsidies, experts en realistische integrale planningen en aan de andere kant werken we aan projectoverstijgende procesversnellingen op het gebied van sneller bouwen (bouwstromen, modulair bouwen), netcongestie, snellere procedures bij ontheffingen op soortenbescherming, stikstof en planningen. Daarnaast is er een 'menukaart' in de maak die gemeenten mogelijk kan helpen bij het bepalen welke knelpunten er zijn, welke oplossingen er zijn en hoe we als provincie kunnen helpen. We werken daarbij nauw samen met lokale, regionale en ook de landelijke versnellingstafels.

Den Haag, 10 februari 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff